

Vienlīdzība un atbildība

Satversmes tiesas dialogs ar
Latvijas skolu jaunatni

Priekšvārds

Satversmes tiesa skolēnu zīmējumu un domrakstu konkursu par Latvijas Republikas Satversmi (turpmāk – Satversme) rīko kopš 2017. gada. Konkursa mērķis ir veicināt skolēnu interesi un izpratni par Satversmi, izceļot tās nozīmīgumu valsts pastāvēšanas un ikviena Latvijas iedzīvotāja dzīvē. Konkursa tēmas aicina jauniešus iedziļināties dažādos tiesību jautājumos caur Satversmē nostiprināto vērtību perspektīvu. Tādējādi Satversmes tiesa veido aktīvu dialogu ar Latvijas skolēniem, lai stiprinātu viņu valstisko apziņu, rosinātu līdzdalību valsts norisēs un attīstītu izpratni par Latvijas kā demokrātiskas tiesiskas valsts pamatvērtībām.

Četru gadu laikā Satversmes tiesa ir saņēmusi vairāk nekā 1100 zīmējumu un domrakstu par Satversmi. Darbi atspoguļo skolēnu plašo skatījumu uz valsti, tiesībām un sevi sabiedrības procesu centrā.

2020. gada rudenī Satversmes tiesa izsludināja ceturto skolēnu radošo darbu konkursu. Pirmo reizi tas tika atklāts ar vebināru “Skolēns – atbildīgs pilsonis”, kas bija vērsts uz konkursa tēmu skaidrošanu un jauniešu iedvesmošanu. Satversmes tiesa 6. klašu skolēnus aicināja iesniegt zīmējumus par tēmu “Katrs bērns ir vienlīdzīgs savās tiesībās”, 9. klašu skolēnus – rakstīt domrakstus “Kā es varētu palīdzēt manai ģimenei un skolasbiedriem īstenot savas vienlīdzīgās tiesības?”, savukārt 12. klašu skolēnus – paust savas pārdomas par tēmu “Kā Satversme man palīdz veidoties par atbildīgu Latvijas pilsoni?”. Skolēnu atsaucība dalībai konkursā bija liela. Satversmes tiesa saņēma 239 zīmējumus un 78 domrakstus no 67 skolām, aptverot visus Latvijas reģionus.

Satversmes tiesa konkursa apbalvošanas ceremoniju parasti organizē klātienē. 2020. gada konkursu īpašu dara fakts, ka pirmo reizi konkursa noslēguma ceremonija, kas 2021. gada 15. februārī tika rīkota par godu Satversmes pieņemšanas 99. gadadienai, notika attālināti. Satversmes tiesas piešķirtie apbalvojumi un sarūpētās piemiņas veltes, kā arī konkursa sadarbības partneru dāvanas jauniešiem un pedagogiem tika nosūtītas pa pastu.

Šajā katalogā iekļauti 26 radoši zīmējumi un 14 iedvesmojoši domraksti, kā arī Satversmes tiesas tiesnešu un konkursa sadarbības partneru izteiktās atziņas.

Latvija var lepoties ar gudriem un talantīgiem jauniešiem, kas apzinās, ka tikai vienlīdzīgā un iekļaujošā sabiedrībā Latvija var augt kā demokrātiska tiesiska valsts. Brīvība nozīmē ne tikai iespējas, bet arī atbildību par savu rīcību, savu attieksmi pret apkārtējiem un savu valsti. Mēs ikkatrs spējam būvēt tādu sabiedrību, kādā vēlamies dzīvot – iekļaujošu sabiedrību, kurā ikvienam ir tiesības uz cilvēka cieņu.

Satversmes tiesa sirsnīgi pateicas visiem skolēniem par iesūtītajiem darbiem un pedagogiem par sniegto atbalstu skolēnu radošajās izpausmēs. Satversmes tiesa īpaši pateicas arī visiem konkursa atbals-tītājiem un sadarbības partneriem: Eiropas Savienības Tiesas tiesnesei Inetai Ziemelei, pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes mazmazmeitai Kristīnei Čakstei, Publisko tiesību institūta vadītājam Arvīdam Dravniekam, Latvijas Mākslas akadēmijai, kā arī žurnāliem “Domuzīme”, “Ilustrētā Junioriem” un “Jurista Vārds”.

Prof., Dr. iur. Sanita Osipova
Satversmes tiesas priekšsēdētāja

Satversme ir ļoti nozīmīgs dokuments, un tas nav tikai dokuments. Tā ir dzīvā doma, kas ir likta Latvijas Republikas pamatā. Tad, kad tauta ir nolēmusi dzīvot kopā, lai ikviens varētu sasniegt savus mērķus un sapņus, šī tauta veido valsti, un valstij ir vajadzīgs pamatlikums. Ir ļoti svarīgi, lai šis pamatlikums, kas Latvijas gadījumā ir Satversme, būtu zināms ikvienam, jo tie ir noteikumi, pēc kuriem mēs esam vienojušies dzīvot.

Jaunā paaudze – 6. klašu, 9. klašu, 12. klašu skolēni – pakāpeniski iesaug pilsoniskajā sabiedrībā un politiskajā ikdienā. Vismaz lielai daļai 12. klašu audzēkņu jau ir 18 gadi, un tuvākajās vēlēšanās viņi varēs atbildīgi izdarīt savu izvēli. Taču, lai atbildīgi izdarītu izvēli par to, ko viņi grib redzēt savas valsts nākotnē, vispirms ir jāzina Satversme. Tieši tāpēc Satversmes tiesa ir uzrunājusi skolēnus un skolotājus domāt par Satversmi un par tām vērtībām, ko mēs esam sev izvirzījuši.

Satversmē ir nostiprinātas daudzas mūsu sabiedrībai un ikvienam no mums ļoti svarīgas vērtības. Un viena no tām ir cilvēka cieņa. Tas ir atskaites punkts, kāpēc pastāv demokrātiska tiesiska valsts. Tikai tiesiskā valstī var aizstāvēt demokrātiju un ikviena cilvēka cieņu. Ja mēs mēģinām definēt, kas ir cilvēka cieņa – tā ir morāli ētiska vērtība, kas piemīt ikvienam cilvēkam uz līdztiesības pamata. Līdztiesība ir viens no fundamentālajiem sabiedrības veidošanas principiem. Satversmes tiesa iepriekšējos gados ļoti daudz ir runājusi par tiesībām un brīvībām, taču mums ir jāsaprot, ka neviena tiesība vai brīvība nav realizējama, ja tas nenotiek atbildīgi, ja citi pret mums neizturas atbildīgi un ja mēs neizprotam savu atbildību sabiedrības un līdzpilsoņu priekšā.

Konkursam atsūtītie zīmējumi mani pārsteidza ar to, cik konceptuāli dziļi skolēni izprot uzdoto jautājumu, kas ir sarežģīts pat ļoti daudziem mūsu pieaugušajiem līdzpilsoņiem – vienlīdzība un tās izpausmes mūsu dzīvē. Noteikti jāizceļ arī skolēnu pedagogu izpratne, jo zīmējumi tikuši veidoti sadarbībā. Konkursam tika iesūtīti ļoti interesanti darbi, kuros bija parādīts, kādās dažādās situācijās cilvēks var nokļūt. Zīmējumos tika attēlots, cik dažādi cilvēki mēs esam, uzsverot, ka ikviens no mums ir līdztiesīgs un nepieciešams sabiedrībai kā kopumam. Darbi ir fantastiski gan tēmu un tehnikas, gan krāsu un galvenais dzīvesprieka ziņā.

Arī skolēnu esejās parādījās šī konceptuālā domāšana, bet vēl vairāk mani uzrunāja esejās ietvertie personiskie stāsti. Skolēni dalījās pieredzē, kā viņi paši ir atbildīgi iesaistījušies sabiedrības dzīvē, problēmu risināšanā, kā viņi iestājušies par tādām Satversmes vērtībām kā vienlīdzība un taisnīgums. Tas ir būtiski, lai mums aug atbildīga nākamā pilsoņu paaudze. Paldies jums!

“

Satversme ir mūsu nācijas un
dzimtenes dvēsele.

”

Satversmes tiesas priekšsēdētāja

Sanita Osipova

Zīmējuma autors **RAIVO MIKUŠĀNS**

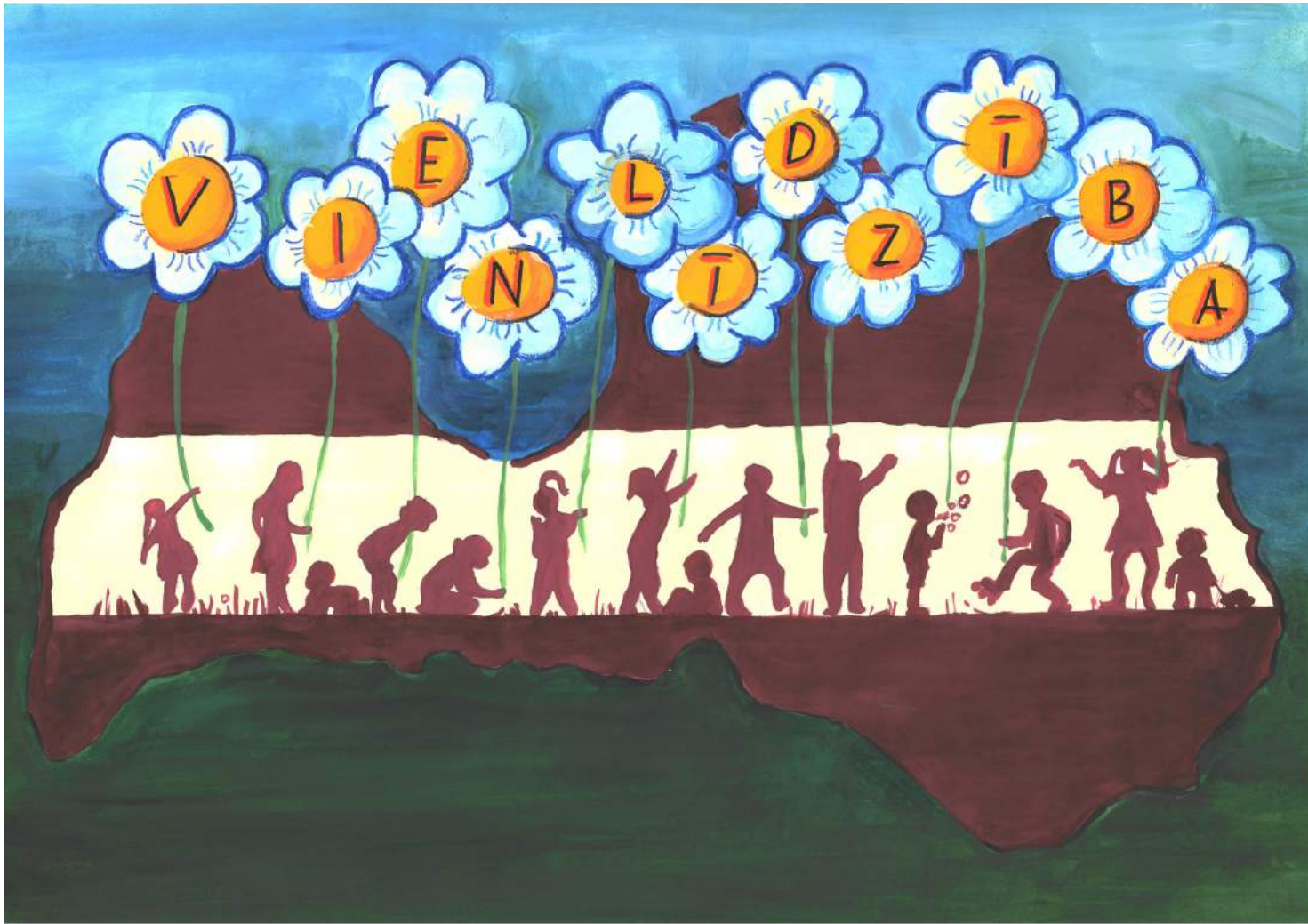
Zasas vidusskola

I vieta

Žurnāla “Ilustrētā Junioriem” redakcijas atzinība

Žurnāla “Domuzīme” redakcijas specbalva

Pedagoģe Inese Kalniškāne

Zīmējuma autore **SINDIJA MINALTO**
Zasas vidusskola
II vieta
Žurnāla “Domuzīme” redakcijas specbalva
Žurnāla “Ilustrētā Junioriem” redakcijas atzinība
Pedagoģe Inese Kalniškāne

Cilvēktiesību aktivists Viljams Vilberforss reiz teicis: “Ja kvēlā vēlēšanās remdēt manu līdzcilvēku ciešanas ir fanātisma pazīme, tad esmu viens no nedziedināmākajiem fanātiķiem, kam ļauts atrasties uz brīvām kājām.”¹ Arī es darītu visu, lai maniem līdzcilvēkiem būtu vienlīdzīgas tiesības. Ikvienam cilvēkam ir jābūt tiesībām uz domu, apziņas, reliģiskās pārliecības un vārda brīvību un tiesībām saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu.

Cilvēktiesību pamatā ir indivīda respektēšanas princips un pieņemums, ka ikviens cilvēks ir pelnījis vienlīdzīgu attieksmi un cieņas pilnu izturēšanos un visi cilvēki visā pasaulē ir tiesīgi baudīt šādas tiesības. Latvijas Republikas Satversmes 8. nodaļas 99. pants un 100. pants vēsta: “Ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību”², kā arī “Ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus.”³ Cilvēkiem bieži nav dota atļauja izteikties vai paust savas domas un uzskatus, taču, kā vēsta norādītie panti, tādai ir jābūt. Liela daļa cilvēku ne vienmēr šīs tiesības var īstenot skolā vai darbā. It īpaši skolā var novērot – kāds vājāks skolēns tiek apcelts vai izsmiets, bieži vien tieši sava viedokļa izpaušanas dēļ, piemēram, sarunās par reliģiju, baznīcu. Šādās situācijās es varu dot cilvēkam iespēju runāt, aizrādot tiem, kas cenšas runātāja viedokli noliegt vai neuzklausīt. Esmu gandarīta, ka esmu spējusi aizstāvēt nedrošu klasesbiedru, kad viņā nevēlējās ieklausīties ne pārējie, ne skolotāja.

Otra situācija, kas mani satrauc, ir tā, ka tiek pārkāptas 107. pantā norādītās tiesības “saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu, kā arī tiesības uz iknedēļas brīvdienām un ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu”⁴. Nevar pieļaut, ka notiek pusaudžu, sieviešu un rasu diskriminācija. Arī man ir nācies piedzīvot šādu notikumu, kad mans nepilngadīgais brālis nesaņēma algu par vasarā godprātīgi paveiktu darbu. Es iedrošināju rakstīt iesniegumu darba devējam un atbilstošajām valsts iestādēm, lai atrisinātu pārkāptās cilvēktiesības. Manuprāt, šādiem gadījumiem mūsdienās vispār nevajadzētu notikt, jo cilvēkiem būtu jāievēro Satversme un jāmacās no pieļautajām kļūdām saistībā ar cilvēktiesībām un diskrimināciju jau no senas vēstures.

Ikvienam ir jābūt iepazīstinātam ar cilvēktiesībām, un ir svarīgi, lai tās izprastu un īstenotu. Tad jebkurš būs laimīgs, brīvs savās domās, vārdos un pārliecībā, kā arī materiāli nodrošināts. Es uzmanīgi raugos apkārt, vai kādam nav nepieciešama mana palīdzīgā roka, uzmundrinājums vai iedrošinājums. Es sāku ar sevi un saviem tuvajiem un atceros Mātes Terēzes vārdus: “.. vēlos, lai jūs pirmām kārtām uzmeklētu nabagos ļaudis savās pašu mājās. Lai mīlestība sākas tur.”⁵

¹ <https://historiaeuropa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/hr-resource-9-lv.pdf>

^{2,3,4} <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

⁵ <https://histeuropa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/Activiresource-9-lv.pdf>

“

Skolēni jau šobrīd pasauli uztver tādā veidā,
ka otrs cilvēks, kas mums ir blakus,
ir pelnījis vienlīdzīgu attieksmi. Otrs ir tāds pats
kā es, viņš nav ne ar ko pārāks par mani,
ne arī mazāk vērtīgs.

”

Satversmes tiesas priekšsēdētājas vietnieks

Aldis Laviņš

Zīmējuma autore **KEITA LĪBA ANDIŅA**

Talsu 2. vidusskola

III vieta

Žurnāla "Domuzīme" redakcijas specbalva

Žurnāla "Ilustrētā Junioriem" redakcijas atzinība

Pedagoģe Zane Bodniece

Domraksta autore **VIOLA IVANOVA**
Ludzas 2. vidusskola
II vieta 9. klašu grupā
Žurnāla “Domuzīme” redakcijas specbalva
Žurnāla “Jurista Vārds” redakcijas specbalva
Pedagoģe Ilga Šļubčenko

Pasaulē dzīvo milzīgs skaits cilvēku, un katrs no tiem ir personība, spilgta individualitāte. Kas tad vieno mūs visus, tik dažādus un tik atšķirīgus?

Domāju, ka visus cilvēkus vienā konkrētā valstī apvieno likums. Latvijas iedzīvotājus apvieno pamatlíkums – Latvijas Republikas Satversme. Uzskatu, ka tas ir zīmīgs solis, ka 1998. gadā Saeima pieņēma Satversmes astoto nodaļu “Cīlvēka pamattiesības”.

Cilvēktiesības ir cilvēka pamatbrīvības, kuru pamatā ir indivīda respektēšanas princips un pieņēmums, ka ikviens cilvēks ir pelnījis vienlīdzīgu attieksmi un cieņpilnu izturēšanos. Lai gan daudzās pasaules valstīs cilvēktiesības netiek ievērotas vai piemērotas, visi cilvēki visā pasaulē ir tiesīgi baudīt šādas tiesības.

Esmu pusaudze, taču no dzimšanas brīža esmu mūsu sabiedrības locekle, un uz mani, tāpat kā uz maniēm vienaudžiem, attiecas Latvijas Republikas Satversmē deklarētās tiesības. Katram cilvēkam ir svarīgi, lai viņa vienlīdzīgās tiesības tiktu ieviestas praksē. Es aizdomājos, kā es, piecpadsmitgadīga pusaudze, varētu palīdzēt klasesbiedriem un manas ģimenes locekļiem īstenot vienlīdzīgās tiesības?

Esmu Skolēnu domes locekle. Es esmu atbildīga par izglītības jomu. Man ir svarīgi, lai visi skolēni varētu izmantot savas tiesības uz izglītību. Mūsu klases izveidotajā grupā WhatsApp vietnē es periodiski ievietoju paziņojumus par olimpiādēm, atbildu uz klasesbiedru jautājumiem par mācību programmas apguvi.

Skolēnu domes sēdēs mēs apspriežam skolas dzīvi, izsakām dažādus priekšlikumus skolas un ārpusstundu aktivitāšu organizēšanai un īstenošanai. Protams, visi 500 mūsu izglītības iestādes skolēni vienlaikus nevar apmeklēt Skolēnu domes sēdes, taču man jāņem vērā to tiesības uz vienlīdzību izglītības jomā un uz informācijas saņemšanu, vārda un izvēles brīvību, tāpēc pēc sanāksmes katrā klasē pastāstu, kas tika apspriests, kādi priekšlikumi tika izteikti.

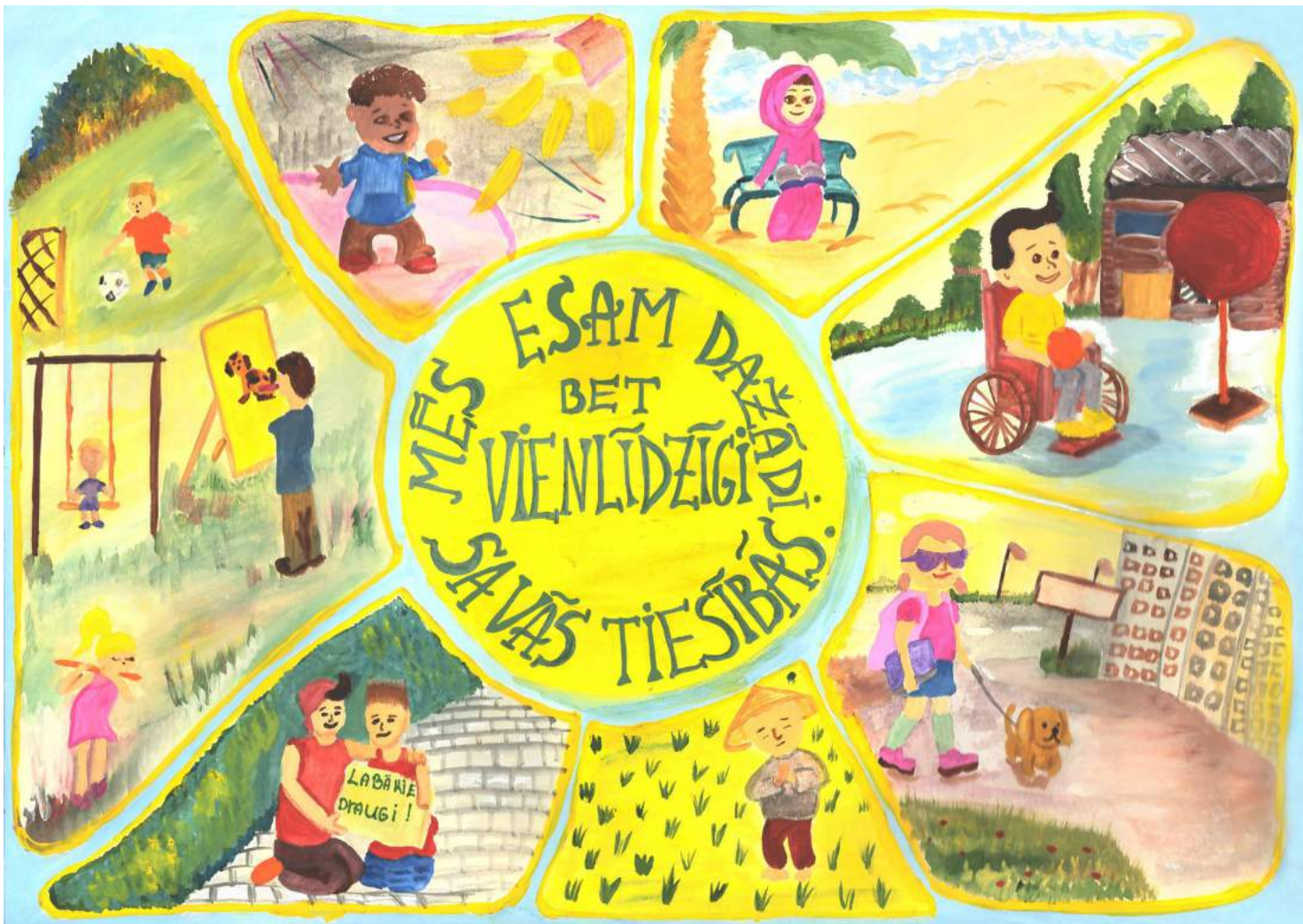
Manuprāt, tiesības uz vārda brīvību tiek īstenotas, kad mani klasesbiedri izsaka savu viedokli. Izvēles brīvība tiek realizēta, kad katrs skolnieks bez piespiešanas, patstāvīgi izvēlas, kurā no pasākumiem piedalīties. Kad Skolēnu dome nolēma savākt barību dzīvnieku patversmei, klasē mēs aktīvi apspriedām šo lēmumu. Vairākums to atbalstīja, barība tika savākta un nosūtīta.

Es varētu palīdzēt īstenot vienlīdzīgās tiesības arī savai ģimenei. Man kā pusaudzei ir tiesības uz algotu darbu, tāpēc vasaras brīvlaikā es varu atrast darbu, saņemot par to atbilstošu atlīdzību. Tādējādi varu izmantot savas tiesības būt līdzvērtīgai ģimenes loceklei, papildinot ģimenes budžetu.

Es aicinu ne tikai sevi, bet katru dzīvot, mācīties un strādāt tā, lai mūsu tiesības tiktu raksturotas ar trīs vārdiem – taisnīgums, godīgums un izcilība.

Zīmējuma autore **DANA STREĻCOVA**
Ludzas 2. vidusskola
III vieta
Žurnāla “Domuzīme” redakcijas specbalva
Žurnāla “Ilustrētā Junioriem” redakcijas atzinība
Pedagoģe Irīna Martjukova

Zīmējuma autore **NIKOLA ŠIKOVA**
Bauskas pilsētas pamatskola
Atzinība
Pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes
mazmazmeitas Kristīnes Čakstes specbalva
Pedagoģe Daiga Sējēja

Mēs dzīvojam demokrātiskā sabiedrībā. Demokrātija nav iedomājama, ja cilvēku vidū pastāv gara tum-sība un neizglītība. Katram no mums ir tiesības uz izglītību, katram ir dota unikāla iespēja krāt zināšanas un pilnveidot savu pasauli. Vārds “palīdzēt” nozīmē radīt labvēlīgus apstākļus, rīkoties, lai kāds sasniegtu ko vēlamu. Tātad mans uzdevums ir palīdzēt cilvēkiem, kuri ikdienā ir man blakus. Es pamēģināšu savīt kopā vārdus – tiesības, izglītība, palīdzība –, aprakstot pavisam vienkāršas un ierastas dzīves situācijas.

Man ir tiesības saņemt kvalitatīvu izglītību, es cenšos cītīgi mācīties. Čakli un neatlaidīgi ir mani kla-sesbiedri. Mūsu klases kolektīvā valda cieņa pret godīgu, apzinīgu darbu. Bet... ir pāris zēnu, kuri traucē disciplīnu stundās, atļaujas rupjas frāzes sarunā ar skolotāju. Kā es varu palīdzēt, lai neaudzinātie jaunieši saprastu, ka viņiem ir tādas pašas tiesības iegūt labu izglītību un ka viņi ne tikai neīsteno tās, bet arī ar savu rīcību neļauj to darīt mums?

Negribas klusēt, tas uztrauc, un man taču ir tiesības brīvi paust savu viedokli.

Kādu dienu noskaņojos, atceros sagatavotus argumentus un pirmā uzsāku sarunu ar “varoņiem”. Es runāju par cieņu. Ir tik vienkārši – cienīt skolotāju un visu to, ko viņš dara mūsu labā. Pēc kāda brīža mēs sākam izvērtēt savstarpējās attiecības, un es saprotu, cik vērīgi ir mani klasesbiedri, cik trāpīgi viņi sajūt šo attiecību nianšes. Saruna kļūst mierīgāka, es redzu pavisam citus cilvēkus – sapro-tošus un iecietīgus. Varbūt viņiem bija nepieciešama saruna, iespēja izrunāties un būt sadzirdētiem? Ceru, ka tā ir.

Mana ģimene – mans atbalsts. Esmu vēls bērns, maniem vecākiem jau pāri piecdesmit. Man rūp vistuvāko cilvēku veselība. Tieši tāpēc atgādināšu mammai un tētim par to, ka valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu.

Atgādināšu par pirms kāda laika uz plaukta noliktu un aizmirstu vēstuli – uzaicinājumu uz mamogrāfiju.

Tas ir tik vienkārši – palīdzēt. Galvenais, lai, darot to, būtu patiesa cieņa pret līdzcilvēkiem un vēlē-šanās atbalstīt.

“

Demokrātiska tiesiska valsts visefektīvāk var
darboties tikai tad, ja tās pilsoņi ir informēti, izglītoti un
apbruņoti ar savām Satversmē garantētajām tiesībām,
izprot tās, izprot likumdošanas varas, izpildvaras
un tiesu varas darbību. Tikai šādos apstākļos un ar
jēgpilnām savstarpējām diskusijām mēs sasniegsim
vēlamo demokrātijas līmeni.

”

Satversmes tiesas tiesnesis

Gunārs Kusiņš

Zīmējuma autore **SANIJA KAVAĻAUSKA**
Uzvaras pamatskola
Atzinība
Pedagoģe Daiga Sējēja

Domraksta autore **VIKTORIJA NAGLE**
Riebiņu vidusskola
Atzinība 9. klašu grupā
Pedagoģe Diāna Bravacka

Jau kādu n-to reizi pastaigājos parkā, kur līdzās simtgadīgajām liepām, milzīgajiem ošiem un daiļajām eglēm saglabājušies diķi un diķīši, kuros iepeld arī kāds piļu bars. Apstājos un iemetu diķī oli – tas ar lielu plunkšķi izveidoja vienlīdzīgu apli, kas pletās arvien lielāks un lielāks, līdz izzuda.

Dažāda izmēra oļi, iemesti ar dažādu spēku, veido dažādus aplus. Taču ūdens atspulgā katrs no tiem atstāj savu neatkārtojamo apli. Lidzīgi kā cilvēki: katrs ar savu ārieni, attieksmi un viedokli "iežīmē" šādus aplus sabiedrībā.

Ir ierasts, ka pieaugušie izsaka savu viedokli, taču arī pusaudži un bērni drīkst izpaust savu nostāju. Katra viedoklis ir pietiekami būtisks. Bieži vien esmu dzirdējusi, ka daudzi mūsdienās netiek uzklašiti. Taču tieši pusaudžiem un bērniem ir jāvelta īpaša uzmanība. Viņi vēl tikai mācās paust savu viedokli, bet daudzi pieaugušie uzskata – ko tad šie bērni vai pusaudži var pateikt. Tomēr bieži vien mana vecuma jauniešiem ir daudz radošu ideju. Pieaugušajiem būtu jāuzklausa pusaudži un bērni biežāk, jo nekad nevar zināt, kas notiek viņu iekšējā pasaulē, kā viņi jūtas un kādas ir viņu emocijas, jo pusaudži mēdz tās neizrādīt. Protams, ir jāuzklausa jaunāki cilvēki, bet tas nenozīmē, ka pieaugušo viedoklis nav svarīgs, tomēr vecākiem cilvēkiem ir lielāka pieredze. Bieži vien pusaudži un bērni neieklausās savos vecākos, kaut viņi vēlas tikai labu. Mums visiem vajag mācīties uzklašīt un cienīt citus.

Katrs no mums ir citādāks. Katram no mums ir savas intereses, emocijas un izskats. Cilvēkus vērtē pēc viņu izskata, ģērbšanās stila vai interesēm, kas, manuprāt, ir nepareizi. Mums visiem ir tiesības izskatīties tā, kā to vēlamies, un darīt to, kas mūs dara laimīgus. Cilvēki vērtē mani mana ģērbšanās stila dēļ tikai tādēļ, ka man patīk ģērbt citādākas drēbes, kas izceļas. Man ir sava gaume un savs stils, kas man patīk. Vai tas, ka cilvēkam tas patīk, nav pats galvenais? Ja cilvēkam nepatīk, kā tu ģērbies vai izskaties, pret tevi viņš var izturēties citādāk. Ne tā kā pret citiem. Bet ne visi spēj atļauties tās skaistākās drēbes, varbūt kādam tās vispār nepatīk. Kādam var patikt klausīties klasisko mūziku, citam – spēlēt hokeju.

Mēs esam dažādi. Un tas ir normāli! Tādēļ nevajag citu apcelt, ja viņu aizrauj kaut kas cits. Cilvēkiem nepieciešams saprast, ka mēs visi neesam vienādi un ka mēs visi drikstam izpausties tā, kā mēs to vēlamies. Galvenais, lai mēs visi esam laimīgi un darām to, kas mums patiešām patīk.

Zīmējuma autore **DANIĒLA TETERE**
Liepājas Centra sākumskola
Atzinība
Pedagoģe Agnese Kundziņa

“

Arī mēs, Satversmes tiesas tiesneši un Satversmes tiesas darbinieki, nesam savu skolotāju atspulgu sevī, savos darbos, katrā mūsu pieņemtajā spriedumā. Un arī jūsu skolēnu iesūtītajos zīmējumos un domrakstos, pedagogi, mēs redzējām jūsu atspulgu. Vai tas nav lielākais un skaistākais pedagoga dzīves un darba novērtējums un papildījums?

”

Satversmes tiesas tiesnese

Daiga Rezevska

Zīmējuma autore **ANASTASIJA JANKOVSKA**
Pildas pamatskola
Atzinība
Pedagoģe Ineta Zvonņikova

Domraksta autors **EDVARDS OŠIŅŠ**
Talsu 2. vidusskola
Atzinība 9. klašu grupā
Pedagoģe Zane Bodniece

Latvijas Republikas Satversme (91. pants) paredz, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Tas ir brīnišķīgs vēstījums, kas izslēdz jebkāda veida diskrimināciju. Diemžēl dzīvē ik dienas nākas sastapties ar reālo situāciju, kad vienaudži izsmej un atstumj vājākos, trūcīgākos, gudrākos, krietnākos vai vienkārši atšķirīgos. Ja klasesbiedrs ir čigāns, trūcīgs, ar kādu atpalcību vai gudrāks par pārējiem – viņš būs atstumtais. Cilvēka godu un cieņu aizsargā viņa dūres spēks jeb vecāko puīšu muskuļi. Latvijas Republikas Satversme vēsta (95. pants), ka to visu aizsargā valsts. Ja klasē zēns atņem meitenei pusdienu maizītes, tad viņas tiesības uz savām maizītēm aizsargā tikai stiprāks klasesbiedrs, kurš piekauj pāridarītāju, vai viņa vienmēr paliek neēdusi. Esmu novērojis, ka dažreiz netiek atbalstīta ideja, ka jāaizstāv meitene, kurai ar dūrēm uzbrūk huligāns. Pirms gada es iejaucos šādā situācijā. Izcēlās kautiņš. Abi ieguvām zilumus. Tomēr man paskaidroja, ka šādā situācijā nevajag iejaukties. Mana audzināšana ir citāda. Ja es redzu, ka zēns spārda ar kājām meiteni un viņa sauc palīgā, es nevaru palikt malā, jo tā es pazaudētu cieņu pats savās acīs. Vājākie, mazākie ir jāaizstāv. Dažreiz pietiek tikai nepaļaut garām un iejaukties situācijā kaut vai ar vārdiem. Bieži vienaudžus izsmej pat par nelieliem atšķirīgiem apģērbiem, kur nu vēl par atšķirīgiem uzskatiem. Bērni un jaunieši tik ļoti cenšas līdzināties citam, ka atgādina klonus. Tas pats notiek arī ar uzskatiem. Ir tikai viens viedoklis – pareizais, citādi seko izsmiešana. Tā rezultātā jaunieši cenšas savas domas un uzskatus paturēt pie sevis. Domāšana tiek atņemta kā lieka un dzīvei traucējoša.

Tomēr vienmēr ir iespējas situāciju mainīt. Vislabāk to var izdarīt, apgūstot un izmantojot PIEKLĀJĪBAS likumus. Katrs, kurš sāk tos izmantot dzīvē un saskarsmē, pašam nemanot, tos izplata tālāk. Tas ir lipīgi. Vidē, kur neviens nenasveicinās un neatsveicinās, nepateicas un neatvainojas, pietiek sākt to darīt. Ar laiku tavu sveicienu sāk atņemt un uz atsveicināšanos atbildēt. Pēc tam arī paši jau dara tāpat. Drosmi ir vajadzīga, lai iestātos par vājāko, taču arī būt pieklājīgam prasa drosmi, jo tas ir ļoti atšķirīgi.

Pieklājīga uzvedība ietver sevī patiesu cieņu pret sevi un līdzcilvēkiem. Cieņa pret sevi sākas ar atsevišķu rakstura īpašību izkopšanu, attieksmi pret ārieni, valodu, apkārtējo vidi. Cilvēkam, kurš ciena sevi, mājās un sabiedrībā uzvedība neatšķiras. Vienāda būs attieksme, sarunājoties ar ietekmīgu personu vai apkalpojošo personālu. Patiesa cieņa pret līdzcilvēkiem nav savienojama ar diskriminējošu attieksmi. Latvijas Republikas Satversme būtībā paredz pieklājīgu uzvedību. Vecāki daudz var darīt, ieaudzinot savos bērnos pieklājīgas uzvedības principus. Taču var to arī nedarīt. Sabiedrība, kurā pastāvētu pieklājības likumi, būtu daudz labāka.

Zīmējuma autore **TATJANA BARČEVSKA**
Privātā vidusskola INNOVA
Atzinība
Žurnāla “Jurista Vārds” redakcijas specbalva
Pedagoģe Anastasija Fostiropulo

Visiem priekšmetiem, vārdiem ir sava funkcija, bet pat vienādas lietas rada tik dažādas asociācijas cilvēkiem. Kāda nozīme ir Satversmei? Vienam tā ir vien iemesls vairākām brīvdienām, otram – citāts no seriāla: „Likums ir likums, likums ir visiem viens un nepatīkams,”¹, citam – kārtējā filmiņa, lieka mācību stunda. Taču ticu, ka katram individuam ir arī saistības ar Satversmi, jo tai atbilstošie normatīvie akti vairākos veidos nosaka, kādas būs viņu attiecības ar valsts, pašvaldības iestādēm, tiesu, to darbiniekiem, citiem sabiedrības locekļiem.² Kādas tās būs man?

Vēlos, lai valsts pārvalde notiktu Latvijas pamatlikumā noteiktajā kārtībā pēc demokrātisma principiem, praksē tiktu gan ievērotas tiesības, gan pildīti pienākumi, jo, tikai atbildīgi rīkojoties, veidojas savstarpēja uzticēšanās. Taču pastāv dažādi iemesli individiem, cilvēku grupām un citām valstīm, vai tie būtu politiski, ekonomiski, citi apsvērumi, kuri rosina neievērot nedz Satversmes pantus, nedz citus likumus. Kāpēc man tas rūp? Ja es nereaģēšu uz vismazāko pārkāpumu, tad atbilstoši salauzto loģu teorēmai³ pakāpeniski nonāksu situācijā, kurā pieļaušu aizvien lielākus pārkāpumus, kuriem pretoties spējīgs nebūšu. Pašam jāklūst par priekšzīmīgu paraugu – savas idejas ir jāpierāda ar darbiem, lai mana ģimene, paziņas, līdzcilvēki, tautieši, kurus nekad pat nesatīkšu, tikpat atbildīgi īstenotu savus pienākumus. Pat Satversmes 90. panta komentāros ir paskaidrots, ka „uzsverot personas tiesības zināt savas tiesības, tā tiek atzīta par aktīvu, apzinīgu un atbildīgu subjektu, kas ir informēts un spēj aktīvi aizsargāt savas tiesības un leģitīmās intereses attiecībās ar publisko varu un līdzcilvēkiem”.⁴ Uzskatu, ka to var pilnvērtīgi īstenot tikai brīvā, neatkarīgā un demokrātiskā valstī, kurā likumi tiek piemēroti bez diskriminācijas.

Vien esot brīvs, spēju būt patiesi atbildīgs – piedalīties vēlēšanās, kurām nav iepriekš zināms uzvarētājs, rosināt, aģitēt par idejām, kuras netiks baiļu, cenzūras, naida apslāpētas. Varu gūt izglītību, lai patstāvīgi veidotu savus dzīves scenārijus – ekonomikā, politikā, negaidot ārēju palīdzību, tādējādi spēšu paust izvērtētu viedokli par saviem, līdzcilvēku, Satversmes tiesas un valdības lēmumiem. Ja pastāv saistība starp manu rīcību un tās sekām, varu būt pārliecināts, ka katrā izvēlē vainojams vai slavējams esmu es pats.

Tik saprotot, cik būtiska nozīme ir brīvai gribai, kurai labvēlīgu vidi juridiski nodrošina valsts pamatlikums, jūtu, cik svarīgi ir sargāt Satversmi, tamdēļ dabiski rodas pienākums būt atbildīgam, lai manas nolaidības, bezdarbības dēļ nerastos tādi apstākļi, ka atkal jāatjauno gruvešos lauztais. Tāpēc neatlaidīgi strādāšu mūsu Latvijas pilnveidošanā.

Zīmējuma autore
NADEŽDA SIDOROVA
Rožupes pamatskola
Atzinība
Pedagoģe Līga Bernāne

¹Skutelis J. Nopietni? Skuteļa seriāls , 2. sērija, Rīga: LTV, 2020. 1:00-1:06
²Satversmes Sapulce, Satversme, <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>: Latvijas Vēstnesis, 2019.

³Wilson, J. Q., Kelling G. L. Broken Windows, <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1982/03/broken-windows/304465/>: The Atlantic, 1982.

⁴Balodis R., Endziņš A., Apsītis R., Jundzis T., Kūtris G., Rudevskis J. u. c. Latvijas Republikas SATVERSMES KOMENTĀRI, VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības, Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 61. lpp

“

Būtībā vienlīdzība ir godīga un taisnīga attieksme jebkurā dzīves situācijā, vai tā būtu skola, mājas, ārpus skolas aktivitātes - jebkur, kur vien cilvēks savā ikdienā nonāk. Mēs visur sagaidām, ka gan pret mums attieksies vienlīdzīgi, godīgi un taisnīgi, gan arī mums ir pienākums pret pārējiem šādi attiekties.

”

Satversmes tiesas tiesnesis

Jānis Neimanis

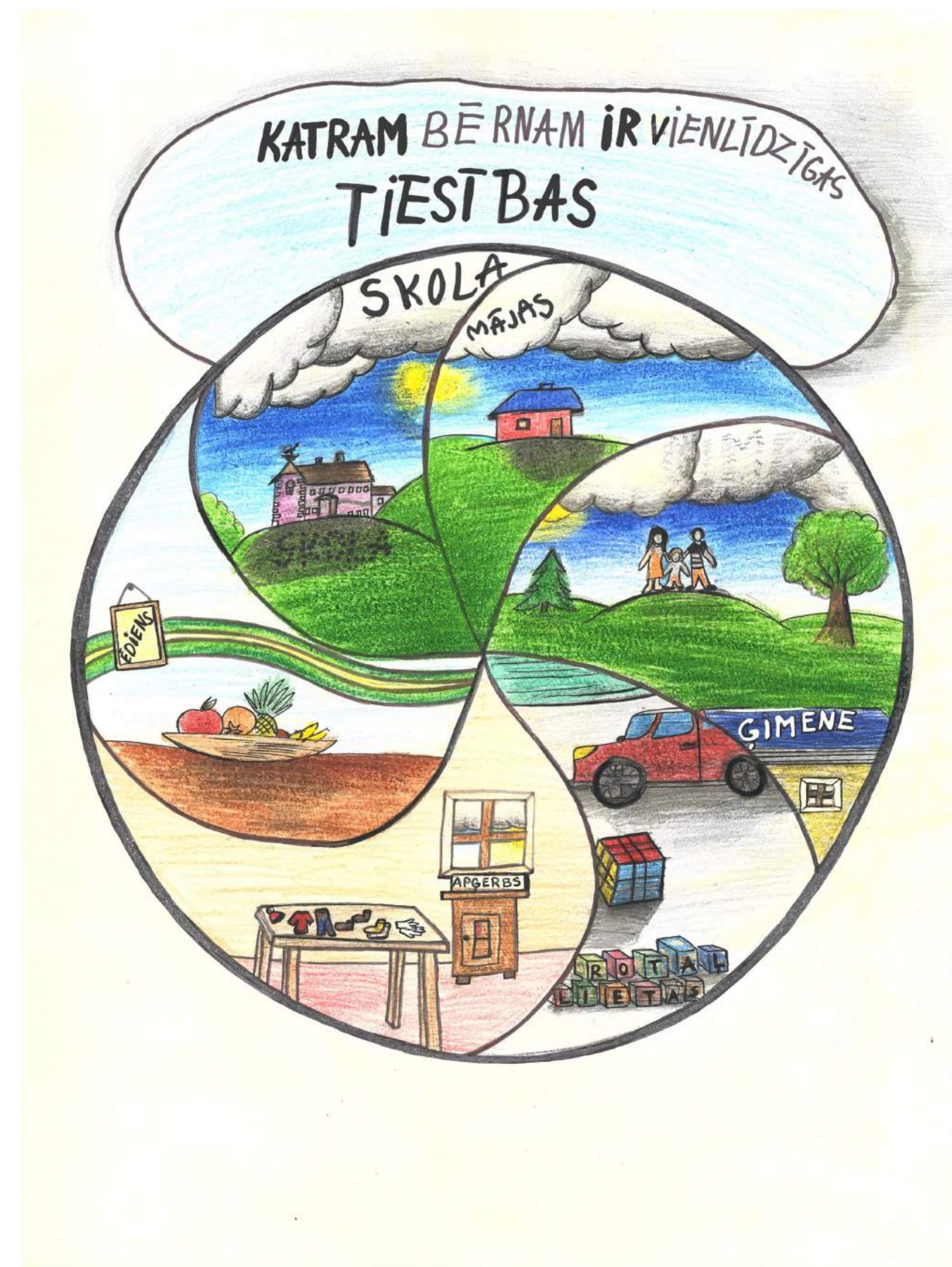
Zīmējuma autors **RENĀRS RUŽA**

Straupes pamatskola

Atzinība

Pedagoģes Iveta Adamsone,

Daiga Kreituze

Edvarts Virza ir teicis: “Mūžīga ir ne tikai dzeja un augsti debesīs ieaudzis tornis, bet mūžīga ir arī ēka un valsts, pār kurām nomodā stāv rūpīga saimnieka acs.”¹ Es pārraugu savu māju un Latviju! To kopā tur spēcīgs pamats – tauta, kuras galvenais mērķis ir nepieļaut šīs mājas sabrukumu. Ir likts kārtīgs fundaments – Satversme, kas sargā māju un tās iemītniekus jau gadsimta garumā. Pamats, kas neļāva zust cerībai un ticībai pat visdrūmākajos okupāciju periodos šeit, Latvijā, un Sibīrijas nometnēs, kā arī tālajos trimdas ceļos. Tās ir mūsu tiesības un pienākums, kā arī liela atbildība – rūpēties ne tikai par šodienu, bet arī par nākotni, lai mūsu namā turpinātu dzīvot simtiem paaudžu.

Latvijas tautai ir sava vara, balss un atbildība demokrātijā.² Viena no vissvarīgākajām pilsoņu atbildībām ir piedalīties vēlēšanās, un to drīkst darīt, sasniedzot astoņpadsmit gadu vecumu. 2021. gada vasarā piedalīšos savās pirmajās pašvaldību vēlēšanās. J. Rozenvalds vienā no diskusijām izteica domu, ka “atbildīgi politiķi rodas no atbildīgas izvēles”.³ Tāpēc mana atbildība būs ne tikai aiziet un nodot balsi, bet arī jēgpilni izvērtēt politisko partiju programmas un deputātu kandidātu darbību, jo manai izvēlei ir jābūt argumentētai. Manas argumentācijas pamatu veidos zināšanas, jo demokrātiskā sabiedrībā ikvienam “ir tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus”.⁴

Covid-19 pandēmija šobrīd ir kā lakmusa papīrs, kas uzrāda mūsu sabiedrības vājās vietas visās dzīves jomās, arī medijpratībā. Izskan tik daudz viltus ziņu, absurdu apgalvojumu, kā arī verbāli uzbrukumi cilvēkiem, kuru domas atšķiras no atsevišķu indivīdu paustā viedokļa, piemēram, ģimenes ārstei, kura skaidroja zinātniski pamatotu viedokli, ka mazi bērni var nēsāt sejas maskas. Medijpratības un kritiskās domāšanas prasmes ir nākamā atbildības pakāpe, proti, spēt atšķirt patiesību no meliem, neizplatīt nepārbaudītu informāciju, neaizvainot citus jebkurā vidē, ar cieņu izturēties pret oponentiem dažādās diskusijās. Daudzi neizprot vārdu “brīvības” un “tiesības” jēgu, uztver to kā visatļautību, bet “Satversme pieļauj šo tiesību ierobežošanu, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību”.⁵ Līdz ar to vārda un rīcības brīvība nav visatļautība.

Es esmu viena no nepilniem diviem miljoniem Latvijas iedzīvotāju, un man ir tikai viena atbildība – atbildība par savu izvēli, vārdiem un darbiem. Manas atbildības pamatā ir vērtības, ko ieaudzināja ģimene un nostiprina Satversme. Lai mūsu mājās vienmēr deg kāds luksturis, kas visu padara gaišu un saprotamu!

¹E. Virza, “Straumēni”. Pieejams: <https://www.letonika.lv/literatura/Reader.aspx?r=297>

²Valsts prezidents: demokrātijas kvalitāte un pilsoņa atbildība ir savstarpēji saistītas. Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/259946-politiska-atbildiba-kas-ta-ir-2013>

³Politiskā atbildība. Kas tā ir? Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/259946-politiska-atbildiba-kas-ta-ir-2013>

⁴Latvijas Satversmes tiesas likums. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=63354>

⁵Kas ir vārda brīvība, un vai to var ierobežot? Pieejams:

<https://lvportals.lv/viedokli/268456-kas-ir-varda-briviba-un-vai-to-var-ierobezot-2015>

“

Atbildība un iesaistīšanās parādās ne tikai skolas dzīvē, bet arī attiecībā uz valsti, kas pozitīvi pārsteidz, jo mēs, pieaugušie, bieži vien nenovērtējam tās iespējas, kas mums ir. Jaunieši norāda uz to, ka viņiem tūlīt būs vēlēšanu tiesības. Viņi redz to kā lielu iespēju un arī pienākumu.

”

Satversmes tiesas tiesnesis

Artūrs Kučs

Zīmējuma autors **REINIS RUGAINIS**
Viesītes vidusskola
Atzinība
Pedagoģe Sarmīte Ratiņa

Domraksta autors **KASPARS KRĒVICS**
Vidzemes Tehnoloģiju un Dizaina tehnikums
III vieta 12. klašu grupā
Žurnāla “Domuzīme” redakcijas specbalva
Žurnāla “Jurista Vārds” redakcijas specbalva
Publisko tiesību institūta vadītāja Arvida Dravnieka specbalva
Pedagoģe Marija Grinberga

Latvija sargā mūsu tautas tradīcijas un vērtības. Satversme ievadā uzsver Latviju kā sociāli atbildīgu, demokrātisku valsti, kas aizsargā cilvēku pamattiesības. Latviju spēcīgu padara stipri un apzinīgi cilvēki. Pienākums un atbildība manā vērtību piramidā ir vienoti, to es esmu sapratis jau no bērnības. Audžuģimenē mēs bijām astoņi bērni, un katram no mums bija atbildība par savām lietām, mācībām un darbiem mājās. Tāpēc es varu teikt, ka atbildība sākas ģimenē ilgi pirms tam, kad uzzinām par Satversmi. Skola dod zināšanas, tā es veidoju savu pilsoņa pašapziņu, izpratni par piederību valstij. Atbildība ir mana attieksme pret cilvēkiem līdzās, pret uzticētiem pienākumiem, pret maniem mērķiem, tas ir mans patriotisms ikdienā.

Latvijas Republikas Satversme nosaka gan valsts pastāvēšanas pamatus, gan mūsu pamattiesības. Manuprāt, tiesības uz personības brīvību ir viens no īpašākajiem cilvēktiesību veidiem, jo tas mums dod iespēju brīvi izteikt savu viedokli, piedaloties diskusijās par aktuālo un svarīgo Latvijā un pasaulē. Ja mums Satversme sniedz šo unikālo iespēju brīvi paust savu viedokli, tad mums ir pienākums būt ziņošiem, lai gudri piedalītos gan diskusijās, gan vēlēšanās un izdarītu atbildīgas izvēles par valsts nākotni.

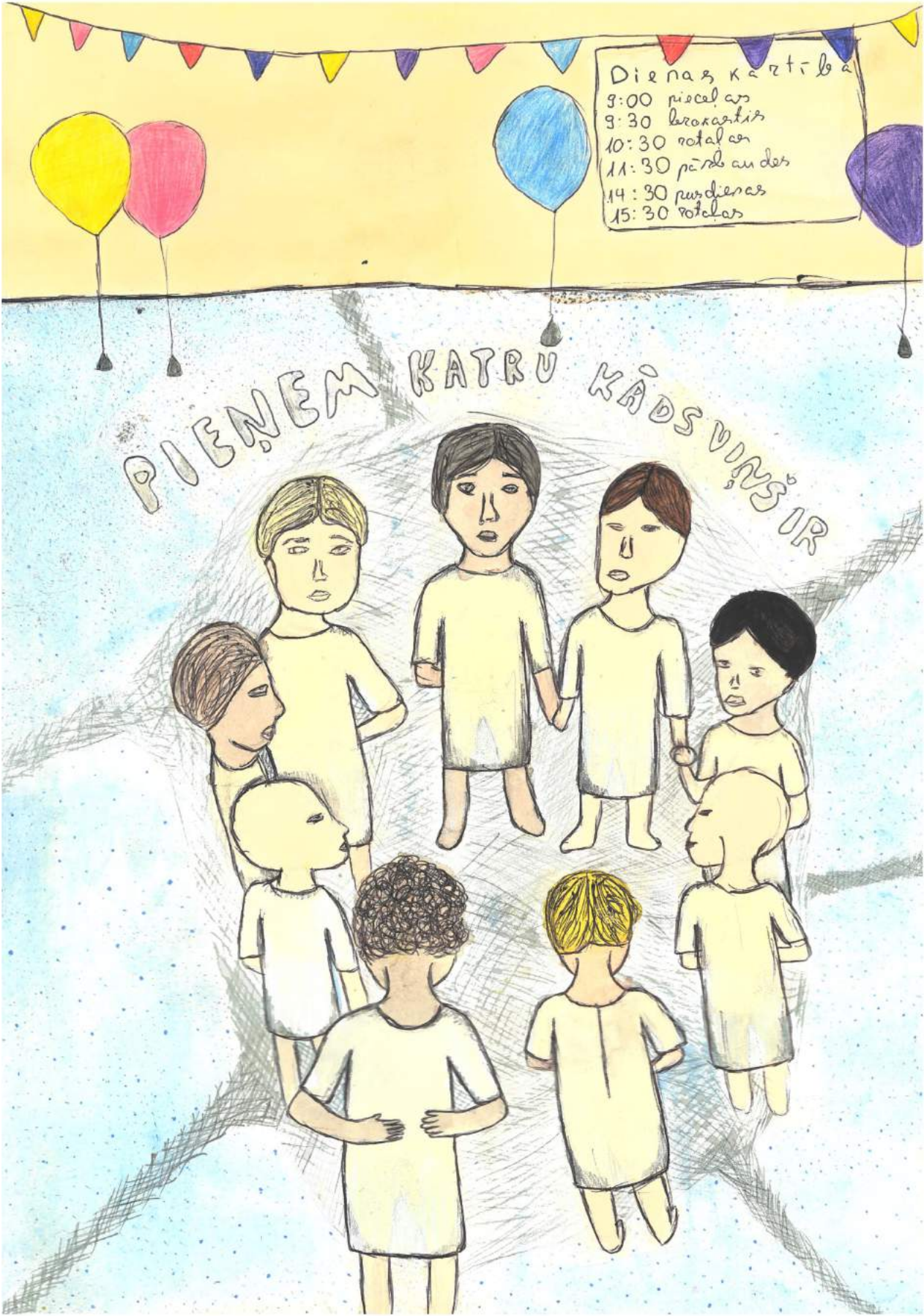
Satversme mums dod tiesības brīvi izvēlēties, kādu izglītību iegūt, kādu profesiju apgūt. Mēs nevaram nevienam pārnest, ja mēs izdarām nepareizu izvēli vai šīs tiesības neizmantojam. Mācoties nu jau divpadsmit gadus, es esmu atbildīgi izmantojis izglītošanās iespējas, es esmu centies sevi pilnveidot dažādās dzīves jomās un brīvi, nepiespiesti mācīties un augt kopā ar saviem vienaudžiem, kas mani spēj papildināt un padarīt dzīvesgudrāku. Es apgūstu elektrotehniķa profesiju, šogad eju praksē un par savu izvēli esmu ļoti gandarīts. Man patīk šis darbs, es redzu, cik svarīgi ir to veikt atbildīgi gan cilvēku dzīves un darba vides ērtībai, gan elektrodrošībai.

Ja mums Satversme dod tiesības dzīvot labvēlīgā, tīrā un zaļā vidē, tad mums pašiem šī vide ir jākopj un jābūt zaļi domājošiem, piemēram, atbildīgi izdarot izvēli un veidojot videi draudzīgākus iepirkšanās paradumus. Katrs mazais darbiņš ir zelta vērts, ja vien mēs nedaudz padomājam par rīcību ilgtermiņā, un tā ir mūsu atbildība par nākotni.

Satversmes 116. pants paredz arī to, ka ārkārtas apstākļos vairākas tiesības un brīvības var tikt ierobežotas, ja tas ir nepieciešams citu cilvēku tiesību un drošības sargāšanā, tāpēc pašreizējā situācija valstī un pasaulē liek mums būt īpaši atbildīgiem pilsoņiem.

Mana pārlicība ir tāda, ka atbildība un citu vērtību saprašana veidojas ģimenē, bet iegūtās zināšanas un pieredze dod tam tiesisku un pilsonisku izpratni.

Zīmējuma autore **GERDA MARIJA LINDE**
Ata Kronvalda Durbes pamatskola
Atzinība
Pedagoģe Inga Lankupa

“

Manas specbalvas laureāte savā domrakstā kā īpaši svarīgas vērtības uzsver latviešu valodu un pilsonisko aktivitāti. Darbā redzams, kā skolniece tieši Satversmes ietvarā saskata savu brīva Latvijas iedzīvotāja aktīvu dzīvi savā valstī. Četru gadu garumā ir redzams, ka ar šo konkursu Satversmes tiesa, nesot Satversmes pamatvērtības, spēj ienākt katrā Latvijas novadā un tiekties pat pāri Latvijas robežām.

Eiropas Savienības Tiesas tiesnese

Ineta Ziemele

”

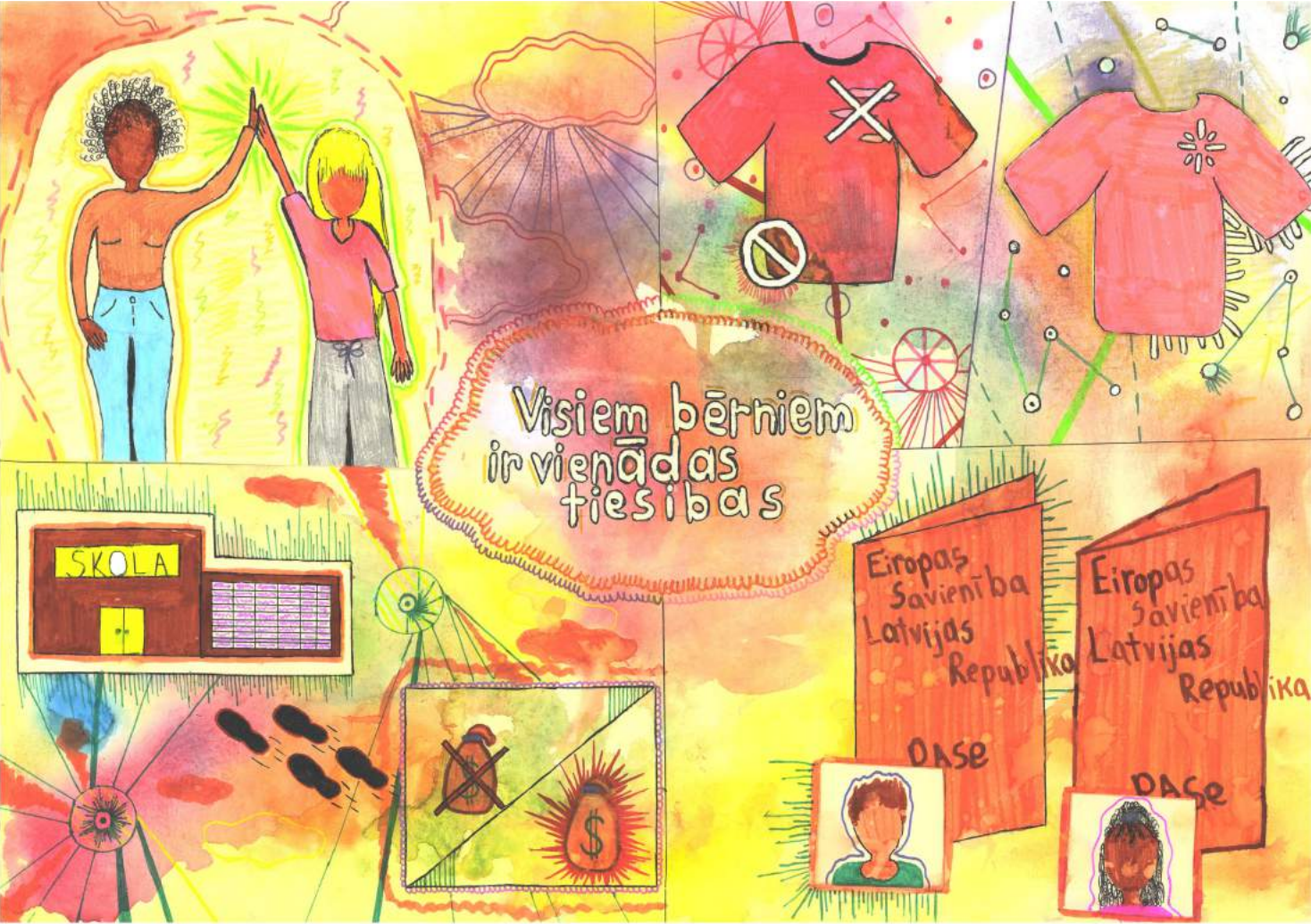
Valstī ir pieņemta Satversme, kura piedāvā daudz dažādu iespēju, uz kurām var balstīties, piedaloties dažādās aktivitātēs. Man personīgi ir ļoti svarīgi saprast un apzināties, kādas iespējas tiek piedāvātas Satversmē, lai to izmantotu pilnvērtīgi un, protams, saprastu noteiktos Satversmes likumus. Valsts nevar pastāvēt bez valsts iedzīvotājiem. Latvijas gadījumā Latvijas iedzīvotāji ievēl Saeimu. Tomēr – kas ir Latvijas pilsonis, un kā pats pilsonis ir definēts Latvijas Satversmē?

Latvijas Satversmē ir noteikts personības likums, kurā ir vairāki apakšpunkti, kas nosaka, kāds ir Latvijas pilsonis, kādam tam ir jābūt un kā var kļūt par Latvijas pilsoni. Šajā brīdī mani var minēt kā piemēru. Esmu dzimusi Latvijā un esmu Latvijas pilsonē. Mani vecāki arī, tomēr mani vecvecāki nav latvieši, bet, neskatoties uz to, es ļoti labi zinu latviešu valodu un no visas sirds mīlu šo zemi, kurā esmu uzaugusi.

Domājot par mazākumtautībām, Satversmes 8. nodaļas 100. un 114. pantā ir norādīts, ka ikvienam ir tiesības paust savu viedokli, tas tiks uzklauts, kā arī nedrīkst būt mazākumtautības diskriminācija. Pilnībā tam piekritu, jo es uzskatu, ka nav pareizi, ja notiek diskriminācija. Mani var atpazīt pēc tā, ka man ir tatāru saknes un mans ādas tonis nav tik līdzīgs tipiskajam latviešu ādas tonim. Tāpēc es esmu pateicīga par tādu Satversmes likuma pantu, jo man ir tiesības aizstāvēt savu godu un mani arī uzklauts. Ņemot vērā to, ka katram Latvijas pilsonim ir iespēja paust savu viedokli, es varētu piebilst, ka, pēc manām domām, Latvijas pilsonis ir tas, kurš ciena latviešu tradīcijas un runā latviešu valodā, neskatoties uz dažādiem valodu šķēršļiem, un kurš, bez šaubām, ir gatavs cīnīties, aizstāvēt savu valsti.

Šobrīd mācos 12. klasē un plānoju, ko es varētu darīt tālāk, jo šis ir ļoti aktuāls jautājums jebkuram jauniešim, kurš vēlas tālākā dzīves gaitā būt veiksmīgs un turpināt izglītoties. Savā ģimenē esmu vienīgā meita, un man vienmēr patika visur piedalīties un būt visaktīvākajai. Kopš 5. klases es iesaistos savas skolas skolēnu padomē, kur sāku mācīties rīkot dažādus pasākumus ne tikai skolas mērogā, bet arī piedalīties brīvprātīgos darbos un palīdzēt rīkot lielāka mēroga pasākumus, piemēram, Skrien Latvija. Tā kā mani interesē neformālā izglītība, intensīvi sāku iesaistīties Liepājas skolēnu domē, kā arī esmu biedrības Youpluss aktīvais biedrs. Kā pauž Satversmes VIII nodaļas 102. pants, ikvienam ir tiesības apvienoties biedrībās, politiskās partijās un citās sabiedriskās organizācijās. Tā kā man ļoti patīk aktīvi darboties un palīdzēt citiem, esmu Junior Achievement Latvija rīkotā projekta Līderu programma 2020 6. sezonas absolvente un šīs programmas ietvaros es ar savu komandu rīkoju sociālo projektu, kura gaitā palīdzējām Liepājas Neredzīgo biedrībai sakopt teritoriju. Uzskatu, ka Latvijā ir nepieciešamas labdarības akcijas, jo vienmēr ir tik skaisti dāvēt prieku cilvēkiem, palīdzot izdarīt kādus nelielus, bet noderīgus darbus, kuri nāk no sirds.

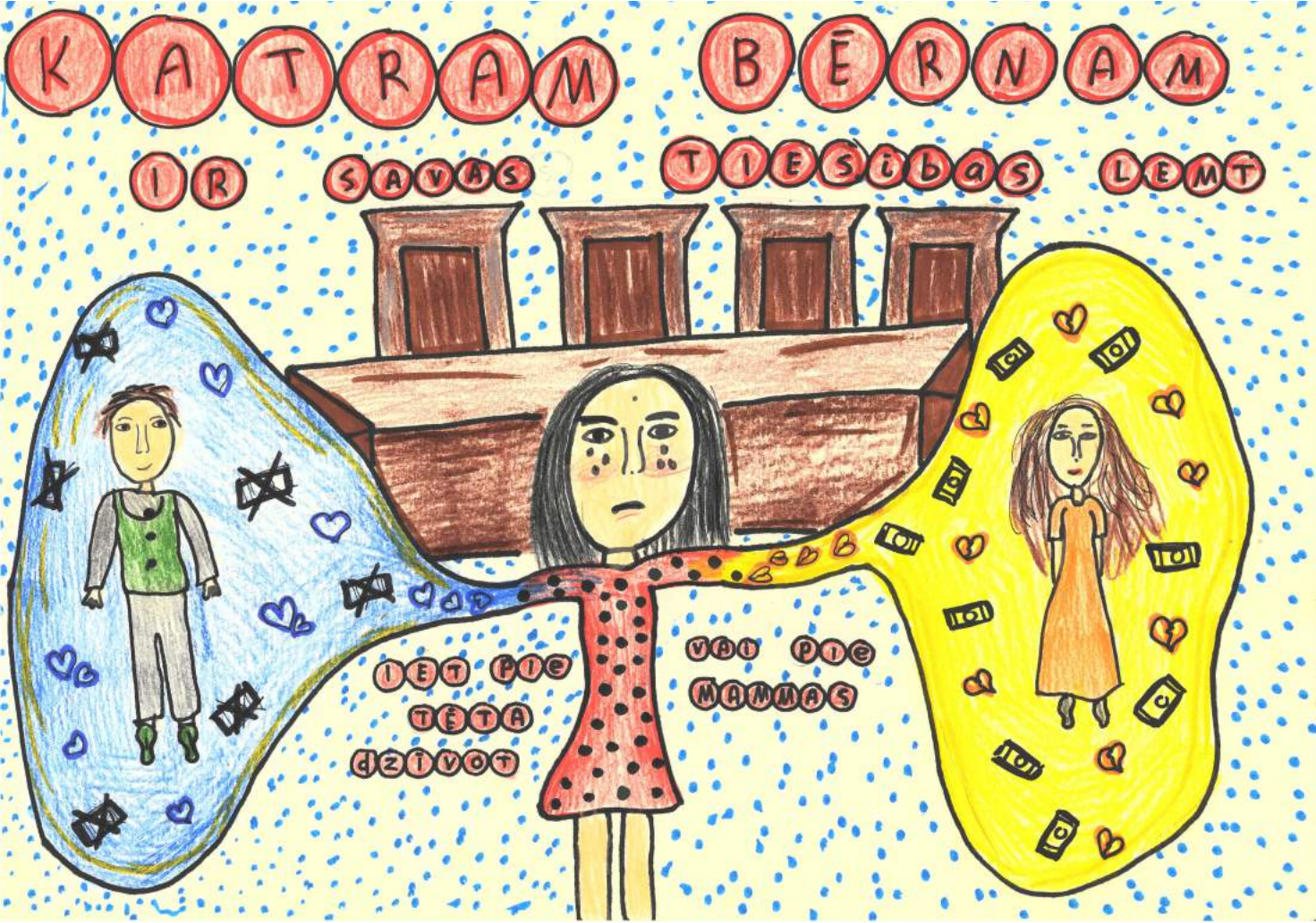
Visam paveiktam, ko esmu sasniegusi līdz 18 gadiem, izejot cauri, Satversme pati kā tāda man ir devusi un vēl joprojām dod iespēju likt sevi rāmjos un tajā pašā laikā Satversme nav mani ierobežojusi, bet gan devusi iespēju plaukt un ziedēt, kā arī būt brīvai un paust savu viedokli, neskatoties uz to, kāda man ir tautība un kāda ir mana ādas krāsa.

Zīmējuma autore **KAMILLA OLENOVIČA**
Rēzeknes 3. vidusskola
Atzinība
Pedagoģe Jekaterina Borisovska-Cvetkova

Zīmējuma autore **IEVA KLEINBERGA**
Madlienas vidusskola
Žurnāla "Jurista Vārds" redakcijas specbalva
Pedagoģe Anita Jākobsone

Mēs kopā veidojam mūsu valsti, kā Latvijas Republikas Satversmē otrajā pantā rakstīts: “Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai.”⁴ Es esmu Latvijas tautas daļa un tāpēc esmu atbildīga gan par izglītības iegūšanu, gan vēlēšanām un saviem līdzcilvēkiem.

Man kā valsts pilsonei ir jāzina savas tiesības, lai varētu piedalīties valsts attīstīšanā un dzīvot sabiedrībā. Apzinoties tiesības, es aizsargāju sevi, jo Satversme ir veidota manā labā, lai varu brīvi pārvietoties pa savu zemi, paredz ticības brīvību, vārda brīvību un nosaka valsts brīvību. Lai arī cik skaidri un saprotami būtu uzrakstīta Satversme, ir cilvēki, kas nemēģina iesaistīties valsts veidošanā, bet sūdzas par rezultātu, ko panāk tie, kuri dara. Cilvēki ir neapmierināti ar politiķu darbu, un es vēlos piekrist J. Rozenvalda teiktajam: “Atbildīgi politiķi rodas no atbildīgas izvēles.”³ Rīcības ir atkarīgas no tā, ko ir vēlme nākotnē redzēt.

Esmu piedalījies skolas prezidenta vēlēšanās, kas devušas vērtīgu pamatu – kā un pēc kādiem kritērijiem izvēlēties vienu, labāko, kandidātu, par kuru balsošu. Klausos debates, lasu kandidātu CV un pēc tā arī izvēlos, kurš kandidāts varētu veidot skolu tādu, kādu es vēlos redzēt. Internetā paustie viedokļi var ietekmēt vēlētājus, tomēr izvēle ir jāizdara pašai, aizejot uz vēlēšanu iecirkni.

Mana balss ietekmē manu nākotni, bet viedoklis “Facebook” un balss vēlēšanās ir divas dažādas un nesalīdzināmas pasaules. Šobrīd sociālajos tīklos notiek plašas diskusijas ar atšķirīgiem viedokļiem par šobrīd sabiedrībai izvirzītajām normām – masku lietošanu sabiedriskās vietās. Kā skaļāko Saeimas deputāta viedokli es vēlētos izcelt Alda Gobzema teikto: “neļaut nopirkt pārtiku vai zāles bez maskas ir brutāls cilvēktiesību pārkāpums. Prasība ir gatava,”¹ un “masku valkāšana nepalīdz. To rāda statistika. Ārkārtas stāvoklis nepalīdz. To rāda statistika. Valdība tautai riebjas. To rāda statistika.”² Jā, Satversmes 94. pantā minēts, ka ikvienam ir tiesības uz brīvību un personas neaizskaramību, bet šobrīd katram ir jāsaprot, ka masku lietošana, roku dezinficēšana un distancēšanās glābj līdzcilvēku dzīvību. Šo ierobežojumu ievērošana ļautu katrā Latvijas mājā svinēt gaišus un priecīgus Ziemassvētkus. Personiskās ambīcijas ir jānovirza otrajā plānā, lai kopīgi pārvarētu krīzes situāciju, un arī deputātam, tautas pārstāvim Aldim Gobzemam ir jāsaprot, ka tauta ir jāvieno, nevis jāšķēļ.

Mēs esam valsts nākotne, jo atbildīgi pilsoņi veido valsti, apzinās savas un valsts vērtības, meklē tajā kopsaucējus un nosaka, kāds būs tautas liktenis. No mūsu atbildības ir atkarīgi nākamie 100 Latvijas Satversmes gadi.

Zīmējuma autore **LORETA LEŠČINSKA**
Ludzas pilsētas ģimnāzija
Latvijas Mākslas akadēmijas specbalva
Pedagoģe Ineta Zvonņikova

^{1,2} A. Gobzems, https://twitter.com/AldisGobzems?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Eauthor [skatī ts 23.11.2020]

³ J. Rozenvalds, Politiskā atbildība, <https://lvportals.lv/norises/259946-politiska-atbildiba-kas-ta-ir-2013> [skatīts 23.11.2020]

⁴ Latvijas Republikas Satversme, <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

“

Skolēnu zīmējumu un domrakstu vērtēšana man liek raudzīties uz nākotni ar lielām cerībām. Jauniešiem ir jāizglītojas, jāturpina izzināt Satversmi un, neskatoties uz jebkādām grūtībām, jāplāno nākotne un jāseko saviem sapņiem.

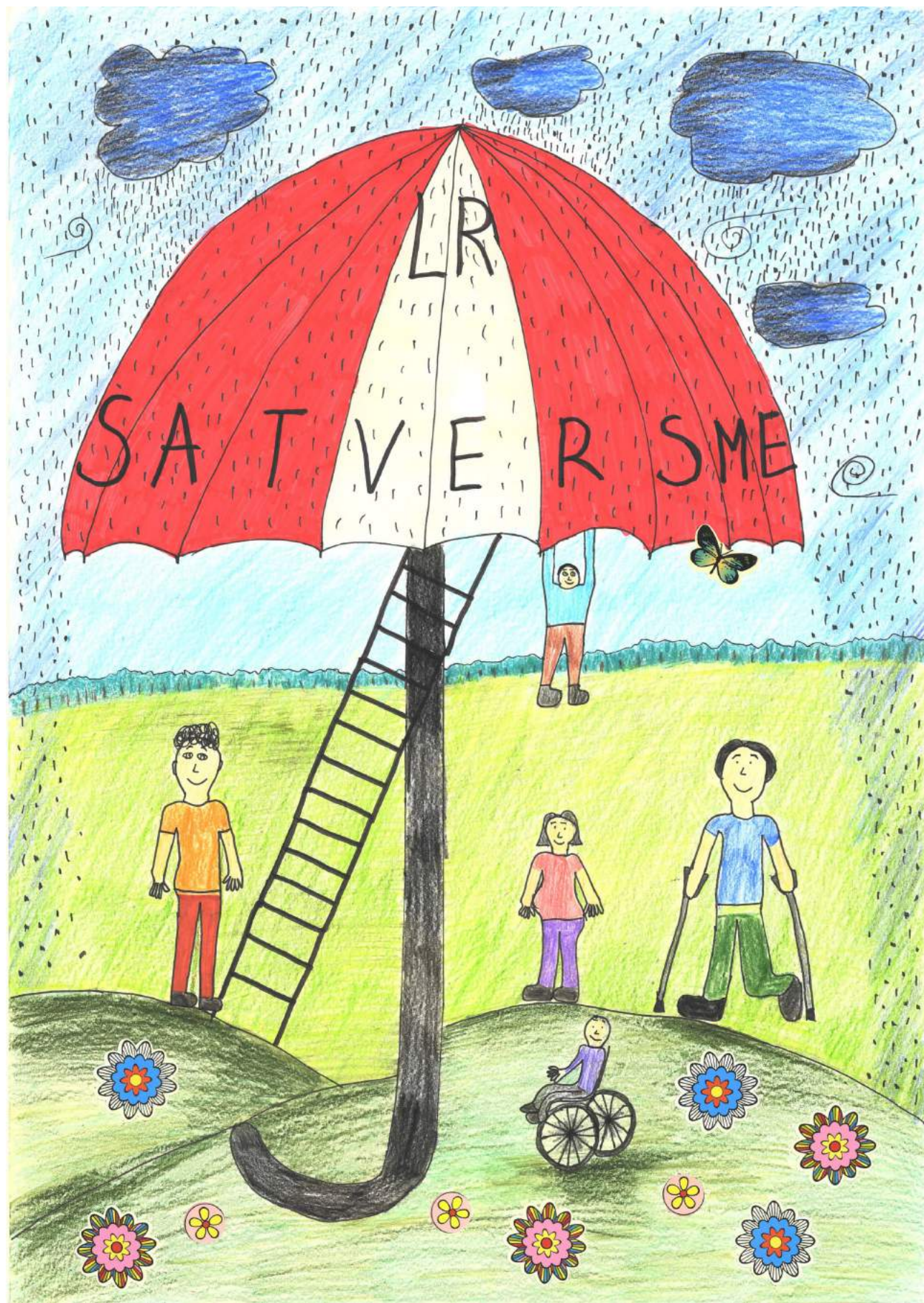
”

Pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes mazmazmeita

Kristīne Čakste

Zīmējuma autore **ANNA UMBRAŠKO**
Krāslavas Valsts ģimnāzija
Latvijas Mākslas akadēmijas atzinība
Pedagoģe Dzintra Rateniece

Domraksta autore **LAURA KAŅEPONE**
Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija
Atzinība 12. klašu grupā
Žurnāla “Jurista Vārds” redakcijas specbalva
Pedagoģe Gunita Smiltāne

Atbildība ir jēdziens, ko lietojam dažādās situācijās un kontekstā – tā var būt attieksme pret pienākumiem vai rūpes par citiem. Katrs cilvēks to izprot citādāk, taču visus vieno kolektīva apziņa, ka katra rīcībai ir saistība ar līdzcilvēkiem, sabiedrību kopumā, dabu un pašiem sevi. No individuālas apzinātas attieksmes pret savu rīcību lielākā mērogā atbildība kļūst par sabiedrības un kultūras veidotāju. Var rasties jautājums: kā gan manu individuālo attieksmi pret Latvijas sabiedrību ietekmē Satversme? Atbilde slēpjas Satversmes brīvības, vienlīdzības un politiskās līdzdalības vērtībās.

Satversme ir Latvijas miera un labklājības pamats – sabiedrības vērtību nesēja. Tā garantē pilsoņiem personisko brīvību – gan personas neaizskaramību, gan domas un vārda brīvību.¹ Īsta atbildība nav iespējama bez brīvības. Brīvība nozīmē spēju izpaust sevi un konstruēt savstarpējās attiecības, kļūstot par sabiedrības pārstāvi. Gadu savas dzīves pavadot apmaiņas programmā Beļģijā, ievēroju brīvības atšķirīgās izpausmes Rietumeiropā – pieraduši pie multikulturālisma, Beļģijas iedzīvotāji draudzīgāk pieņem citādo un mazāk kritizē cilvēku pašizpausmi nekā relatīvi atturīgie Latvijas iedzīvotāji.

Satversme rosina Latvijas pilsoņus citam pret citu attiekties ar cieņu un godprātību, uzskatīt apkārtējos cilvēkus par vienlīdzīgiem.² Respektēt cilvēkus, neskatoties uz to nacionalitāti, rasi, seksuālo orientāciju vai ticību, esmu iemācījusies kopš agra vecuma. Lai gan Satversme pamatojas uz vienlīdzības vērtību, Latvijas sabiedrībai ir tāls ceļš ejams uz vienlīdzīgas, saticīgas vides izveidošanu. Sabiedrībā ir vērojama aizspriedumu pilna attieksme pret jebko, kas tajā ievieš sociālas pārmaiņas, taču uzskatu, ka virzība uz vienlīdzīgu sabiedrību ir arī ceļš uz atbildību pret valsti un tās pamatlikumu.

Politiskā līdzdalība ir nozīmīgs atbildības komponents, jo Latvija ir demokrātiska republika, kurā valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai, un tieši Satversmes 8. pants nodrošina pilntiesīgu Latvijas pilsoņu dalību valsts politiskajās norisēs. Atbildīga pilsoņa rīcība ir izprast problēmu rašanās cēloņus un veicināt pārmaiņas, kas situāciju uzlabotu, taču Latvijas sabiedrībā ir vērojama nevēlēšanās sevi veltīt aktuālu jautājumu risināšanai: ko 2020. gada rasu konflikti pasaulē nozīmē mūsu homogēnajai sabiedrībai? Kāpēc vēl joprojām Latvija ir pieskaitāma pie tām Eiropas valstīm, kas neatzīst viendzimuma pārus? Katram ir jāapzinās, ka politiskā līdzdalība ir vislielākā atbildība pret Latvijas nākotni – tie esam mēs, kas veido mūsu valsti.

Latvijas Satversme ir konstruēta uz vērtībām, kas spētu būt par atbildīgas, taisnīgas un vienlīdzīgas sabiedrības pamatu. Vērojot un piedzīvojot pasauli citviet, esmu ievērojusi, ka Latvijas sabiedrība nebūt nav tuvu ideālam, taču vēlos kļūt par vienu no tās līdzgājējām ceļā, ko ejam uz atbildību.

Zīmējuma autore
KARLĪNA ANDŽELIKA ŽAVORONKOVA
Rencēnu pamatskola
Latvijas Mākslas akadēmijas atzinība
Pedagoģe Ilona Mežinska

¹ Latvijas Republikas Satversmes 94., 99. un 100. pants. Rīga, 1998.
<https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>. Skatīts 08.12.2020.

² Latvijas Republikas Satversmes 91. un 95. pants. Rīga, 1998.
<https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>. Skatīts 08.12.2020.

“

Sapratne par Satversmi un cilvēka pamattiesībām rodas no bērnības, kad par to runā ģimenē, kad bērni kopā ar vecākiem mācās sevi radoši izpaust, kā arī apmeklē mākslas muzejus, trenējot prātu un dvēseli.

”

Latvijas Mākslas akadēmijas rektors

Kristaps Zariņš

Apzinies savas tiesības un pienākumus! Šāds teikums noteikti ir bieži dzirdēts dažādās dzīves situācijās. 1922. gada 15. februārī latviešiem bija paveicies, ka starp viņiem bija cilvēki, kuri jau tad apzinājās savas tiesības un pienākumus, tāpēc, pateicoties viņiem, tika izstrādāta Satversme – Latvijas valsts pamatlīkums, kurš stājās spēkā 1922. gada 7. novembrī. Es esmu Latvijas pilsonē un apzinos savas tiesības un pienākumus! Bet vai varu būt tikpat pārliecināta, ka arī pārējie Latvijas iedzīvotāji zina savas tiesības un apzinās, cik svarīgas tās ir? Ielūkosimies Satversmes 8. nodaļā – cilvēka pamattiesībās!

Satversmes 90. pants paredz, ka ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības.¹ Ne velti Satversme pēc savas būtības ir īsa, lakoniska, tomēr komplicēts dokuments,² jo katram iedzīvotājam ir jāzina savas tiesības neatkarīgi no vecuma, sociālā stāvokļa vai citiem aspektiem. Katrs likums ir rūpīgi izstrādāts, lai netiktu pārprasts. Es saprotu, cik svarīgi ir zināt savas tiesības un spēt tās aizstāvēt, kad kāds tās atļaujas ierobežot.

Satversmes 100. pants paredz, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus.³ Esmu ievērojusi, ka daudzi cilvēki baidās paust un aizstāvēt savus uzskatus ne tikai reālajā dzīvē, bet arī sociālajos tīklos. Bet kāpēc tas tā notiek – ja Satversme neaizliedz to darīt? Tā tieši iestājas par to, lai sabiedrība nebaidītos, kā tas bija Latvijas okupācijas gados, kad vārdam nebija brīvības, bet gan aktīvi piedalītos dažādos procesos – debatēs, diskusijās, sēdēs vai citos pasākumos, lai veicinātu ne tikai iedzīvotāju, bet arī Latvijas izaugsmi. Man kā Latvijas pilsonei šis pants piešķir vēl vienu unikālu iespēju – piedalīties vēlēšanās, ievēlot tādus kandidātus, kuriem prioritāte ir Latvijas un tās iedzīvotāju labklājība.

Dažreiz vārda brīvība var izpausties ne tikai pozitīvā, bet arī negatīvā aspektā, līdz ar to Satversmē ir 95. pants, kurš paredz, ka valsts aizsargā cilvēka godu un cieņu.⁴ Šis pants noteikti jāizlasa arī tiem, kuri ikdienā izmanto sociālos tīklus un mēdz tur rīkoties bezatbildīgi, aizskarot otru, piemēram, komentāros. Pants aizliedz arī spīdzināšanu un cita veida pazemošanu. Valsts rūpējas, lai katrs iedzīvotājs justos droši savā dzimtenē.

Mēs dzīvojam brīvā un demokrātiskā valstī, bet mums katram ir jāņem vērā viena nozīmīga nianse – tas neatbrīvo mūs no atbildības, neskatoties uz to, vai esi valsts pilsonis vai nepilsonis. Latvijas valsts Satversme ir atbildīga par katru valsts iedzīvotāju, taču iedzīvotājiem ir jāpierāda, ka zinām savas tiesības un pildām pienākumus. Man Satversme ir kā saknes, kuras, dziļi ieaugušas zemes dziļēs, dod spēku un enerģiju augt manai Latvijai!

¹ Latvijas Republikas Satversme, Satversmes sapulce; tiešsaiste: <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

² Pleps, J. Par Latvijas Republikas Satversmi: vēsture un mūsdienas; tiešsaiste: <https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2020/09/Pielikums-Nr.3.pdf>

^{3,4} Latvijas Republikas Satversme, Satversmes sapulce; tiešsaiste: <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

“

Arī digitālā laikmetā modernai, izglītotai sabiedrībai nepieciešami drukāti žurnāli. Valodas izkopšana nav iespējama bez literāro darbu un nopietnas periodikas lasīšanas. Tikai tā var attīstīt kvalitatīvu literāro valodu un uzturēt to spēkā.

”

Žurnāla “Domuzīme” galvenā redaktore

Rudīte Kalpiņa

Zīmējuma autors **RAIVO GRECS**
 Madlienas vidusskola
 Publisko tiesību institūta vadītāja
 Arvida Dravnieka specbalva
 Pedagoģe Anita Jākobsone

“

Skolēnu darbi sniedz svaigu skatu uz jauniešu noskaņojumu un izpratni par Satversmi. Darbos jūtams iekļaujošs, mūsdienīgs un moderns skatījums uz pamattiesībām, kas vieš pamatotas cerības par Latvijas un Satversmes nākotni.

”

Žurnāla “Jurista Vārds” galvenā redaktore

Dina Gailīte

Zīmējuma autore **EVELĪNA BĻIZŅECA**
Ata Kronvalda Durbes pamatskola
Žurnāla “Jurista Vārds” redakcijas specbalva
Pedagoģe Inga Lankupa

Manuprāt, vienlīdzīgas tiesības pienākas ikvienam neatkarīgi no tā, pie kādas tautības, reliģijas viņš ir pierīgs, kādu valodu uzskata par savu dzimto, pat neatkarīgi no tā, kāda ir viņa dzimumorientācija, principi, ieradumi un īpatnības. Manuprāt, tam tiešām nav nekādas nozīmes, un to nosaka arī Satversme. Līdz ar to (es uzskatu) katram ir tiesības sevi cienīt, mīlēt, attīstīt un pilnveidot kā personību.

Diemžēl skolā līdz galam vienlīdzīgas tiesības nav bieža parādība, kaut arī skolā visiem ir tiesības: saņemt vēl vienu iespēju, pamēģināt ko jaunu, gūt zināšanas, būt uzklaustam. Un es laikam zinu, kādi varētu būt iemesli.

Pirmkārt, atbalsta trūkums: ir grūti tiekties uz priekšu, darīt kaut ko lietas labā bez atbalsta, ja nesaņem no sev tuvajiem cilvēkiem nekādu uzmundrinājumu vai fizisku palīdzību, zinu, ka varbūt cilvēkam pašam ir jāsasniedz savi mērķi, bet vismaz uzmundrinājumam, motivācijai ir jābūt. Vārdu sakot, manā izpratnē atbalsts motivē iet un darīt, uzdrošināties uz to, uz ko visiem ir vienlīdzīgas tiesības.

Otrkārt, zems vai pārāk augsts pašvērtējums – to ļoti ietekmē vecāku vai skolotāju morālā vai fiziskā attieksme pret bērnu vai jaunieci. Kā piemēru var minēt vienaudžu izteiktās sāpīgās frāzes, piemēram, „Tev vienai nekā nesanāks!”, tādā veidā sev novācot konkurentus, padarot lielākas izredzes uzvarēt kaut kādās sacensībās, konkursos, olimpiādēs, kaut gan tādu frāžu iemesls var būt arī tāds, ka replikas autors vienkārši negrib, lai kādam ir labāk nekā viņam pašam. Esmu to visu novērojusi arī savu skolasbiedru, pat klasesbiedru vidū. Kā mierinājums varētu būt tas, ka skolas (ne tikai mūsu skolas) vidē tā ir pierasta parādība.

Tomēr skolā uzturas arī vēl ne tik pieauguši un pieredzējuši cilvēki kā, piemēram, skolotāji. Viņi vēl mācās, un tas ir dabiski. Piemēram, sākumā, būdami bērni, viņi vērtē cilvēku pēc izskata, pēc krutām mantām, visjaunākajām tehnoloģijām, bet, jau kļūstot vecāki, sāk vērtēt cilvēku pēc rakstura īpašībām. Kaut gan varētu būt arī otrādi – bērnam (pavisam mazam) nav svarīgi, kā tu izskaties, bet gan kāda ir tava attieksme pret viņu, jo iespāids par tevi bērna sirdī iespīezas uz ļoti ilgu laiku, to es pati personīgi esmu sajutusi bērnībā.

Runājot par vienlīdzīgām tiesībām ģimenē, tajā ir daudz vieglāk ievērot vienlīdzīgas tiesības, jo ģimene ir radniecīgu cilvēku kopums, kur mīlēt, cienīt, rūpēties un palīdzēt ir pierasta lieta. Katram ģimenes loceklim ir tiesības rūpēties par kaut ko, palīdzēt kaut ko sakārtot, iztīrīt (mammai vienai pašai taču nav tas viss jādara!), ir tiesības piedalīties svarīgo ģimenes lēmumu pieņemšanā, izteikt savu viedokli, uzņemties atbildību par kaut ko (piemēram, pusdienu gatavošanu), ir tiesības atpūsties. Piemēram, mammai vai tētim, pārnākot no darba, nav uzreiz jāskrien kaut ko darīt mūsu labā, izdabāt mums (protams, ja vien nav pavisam maza bērna, kurš pats par sevi parūpēties neprot), jo mēs to paši mierīgi varam izdarīt. Tādā veidā mēs arī mācāmies būt patstāvīgāki un trenējam prasmi parūpēties par sevi, uzņemties atbildību. Un, starp citu, ja ievēro vienlīdzīgas tiesības un sadala pienākumus, tad atliek laiks arī kopīgām interesēm vai hobijiem, piemēram, galda spēlēm, kādai ģimenes filmai, pastaigai parkā vai vienkārši jauki pavadītam vakaram mīļās sarunās. Manā ģimenē šādu brīžu ir ļoti daudz, un mani tas priecē.

Varu droši apgalvot, ka vienlīdzīgas tiesības ir pieejamas ikvienam un tās var izmantot ikviens, bet, protams, ievērojot normas, jo, kā teica mana skolotāja: „Tava brīvība beidzas tur, kur sākas kāda cita brīvība!” Galu galā mēs taču nedzīvojam viduslaikos, kad vairāk bija atļauts aristokrātu kārtas pārstāvjiem un nabadzīgākiem nebija praktiski nekā, viņi bija pakļauti kādam muižniekam un kalpoja viņam, lai būtu vismaz kaut kas, lai varētu izdzīvot. Viņiem bija daudz vairāk smagu un netīru darbu, par kuriem viņi praktiski neko nesaņēma. Tolaik gan nepastāvēja nekādas vienlīdzīgas tiesības, viss bija atkarīgs no tā, kādā ģimenē tu piedzimsi. Ja, piemēram, tā bija zemnieku ģimene, tad arī augstāku darbu vai amatu savā dzīvē jau nebija iespējams iegūt.

Bet, par laimi, mēs esam 21. gadsimta cilvēki, tā gadsimta cilvēki, kurā ir iespējams viss un vienlīdzīgās tiesības pienākas katram, no bērna līdz pat senioram! Tāpēc ierosinu mūsdienās dzīvojošajiem baudīt katru dzīves mirkli, cienīt to, mīlēt, izturēties ar cieņu pret tiem cilvēkiem, kas ir patiesi labsirdīgi pret tevi, un izmantot katru tev doto iespēju!

“

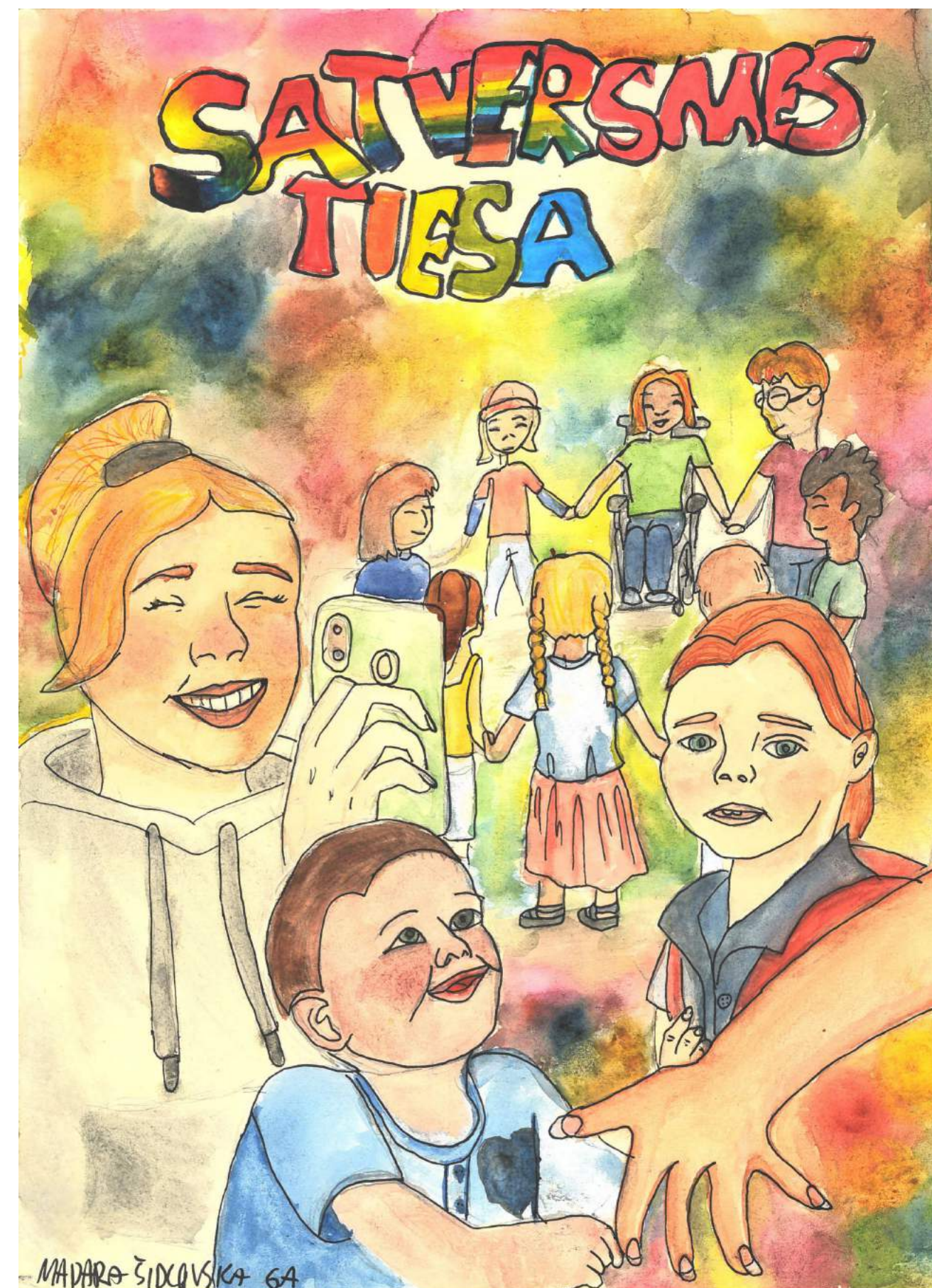
Konkursa darbi apliecina: Latvijā ir lieliski un radoši jaunieši. Sirsnīgs paldies visiem bērniem un skolotājiem par iesaisti, ieguldīto darbu un vēstījumiem bagātajiem zīmējumiem!

”

Žurnāla “Ilustrētā Junioriem” galvenās redaktore vietniece

Madara Pauzere

Zīmējuma autore **MADARA ŠIDLOVSKA**
Āgenskalna sākumskola
Žurnāla “Ilustrētā Junioriem” specbalva
Pedagoģe Iveta Cimare

Domraksta autore **ELĪZA RASMA BIČEVSKA**

Madlienas vidusskola

Pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes

mazmazmeitas Kristīnes Čakstes specbalva

Pedagoģe Līgita Ridūze

Zīmējuma autore **ERITA LITVINSKA**

Naujenes pamatskola

Publisko tiesību institūta vadītāja

Arvida Dravnieka specbalva

Pedagoģe Sandra Kokina

Satversme ir Latvijas valsts pamatlikums. Tā garantē latviešu nācijas, tās valodas un kultūras pastāvēšanu un attīstību cauri gadsimtiem, nodrošina Latvijas tautas un ikviena brīvību un sekmē Latvijas pilsoņu labklājību.¹ Pilsonis, kurš ir balsstiesīgs, var ar savu balsi lemt par notiekošo demokrātiskā valstī.

Katram pilsonim ir pienākums padarīt savu kopienu par labvēlīgu vietu, kur dzīvot. Atbildīgs pilsonis ir tāds, kurš pietiekami labi zina savus pienākumus un aktīvi piedalās nozīmīgos pasākumos, kas ir svarīgi sabiedrībai kopumā.

Arī es, darbojoties Eiropas Parlamenta Vēstnieku skolā, mācos demokrātiju un savu lomu tajā, mācos līdzdalības procesus, jaunas prasmes un pārliecību, ka varu! Līdzdalība nozīmē, ka man kā jaunietai arī ir tiesības, resursi, iespējas un nepieciešamais atbalsts, lai iesaistītos un ietekmētu svarīgu lēmumu pieņemšanu, kā arī aktīvi piedalītos pasākumos, kuru mērķis ir veidot labāku sabiedrību. Man ir dota iespēja izmantot savas pilsoņa tiesības, piedaloties vēlēšanās, kā arī pildot pilsoņa pienākumus – maksājot nodokļus un pasargājot valsti no korupcijas. Tālāk jau seko mana atbildība, vai es izpildu savu pilsoņa pienākumu un dodos uz vēlēšanām, vai maksāju nodokļus. Darbošanās Vēstnieku skolā stiprina mani apziņu, ka varu sasniegt izvirzīto mērķi, ieguldot darbu un zināšanas, kā arī iesaistot procesā savus vienaudžus.

Atbildība ir morāls pienākums, kas cilvēkam jāveic. Balsošana ir gan tiesības, gan atbildība. Apziņa, ka cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas, motivē mani būt atbildīgai valsts priekšā. Es novērtēju, ka sniegtās tiesības ļauj man izjust brīvību, pamudina meklēt izaugsmes iespējas, pilnveidojot savu personību.

Es domāju, ka drošība ir viena no svarīgākajām pamattiesībām. Lai cilvēki būtu laimīgi, viņiem ir jājūtas droši. Valsts varai ir jādara viss iespējamais, lai tās pilsoņi būtu pasargāti un tā arī justos. Sabiedrības drošība ir daļa no valsts drošības. Man pozitīvi šķiet tas, ka drošība saistās arī ar garīgo vērtību aizsardzību. Piemēram, tiek atzīta zinātniskā, mākslinieciskā un citādas jaunrades brīvība. Tādēļ patriotiski noskaņoti iedzīvotāji sauc Latviju par savām mājām, jo tās tomēr saistās ar vietu, kur cilvēks jūtas pasargāts no svešā un nezināmā.

Ir jābūt sekmīgai pilsoņu un valsts sadarbībai un kopīgām interesēm, kas virza uz izaugsmi un attīstību.

Katram cilvēkam ir iespēja būt par apzinīgu pilsoni un dzīvot tā, lai nodrošinātu izaugsmi gan sev, gan savai valstij.

¹ <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijas-republikas-satversme>

Skolēnu konkursa attālinātā apbalvošanas ceremonija

“

Bez demokrātijas ātri zaudēsim gan savu
kultūru, gan valodu. Demokrātiju ir jāiemācās.
Mēs to sākam mācīties skolā un turpinām
visu atlikušo dzīvi.

”

Publisko tiesību institūta vadītājs

Arvids Dravnieks

Konkursa laureātu un viņu pedagogu
iesūtītie foto ar saņemtajiem
apbalvojumiem

Konkursā tika pārstāvētas šādas skolas:

Alekseja Grāviša Liepnas pamatskola	Jaunogres vidusskola	Ojāra Vācieša Gaujienas pamatskola	Talsu 2. vidusskola
Āgenskalna sākumskola	Jaunsilavas pamatskola	Ogres 1. vidusskola	Tukuma 2. vidusskola
Ata Kronvalda Durbes pamatskola	Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija	Ogres sākumskola	Uzvaras pamatskola
Baumaņu Kārļa Viļķenes pamatskola	Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskola	Pildas pamatskola	Ventspils 2. vidusskola
Bauskas pilsētas pamatskola	Kandavas Reģionālā vidusskola	Privātā sākumskola “Domdaris”	Ventspils 4. vidusskola
Bērzaunes pamatskola	Kapsēdes pamatskola	Privātā vidusskola “INNOVA”	Ventspils 6. vidusskola
Ciblas vidusskola	Kārsavas vidusskola	Raunas pamatskola	Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums
Daugavpils 9. vidusskola	Krāslavas Valsts ģimnāzija	Rencēnu pamatskola	Viesītes vidusskola
Daugavpils 10. vidusskola	Krāslavas Varavīksnes vidusskola	Rēzeknes 3. vidusskola	Viļānu vidusskola
Daugavpils 11. pamatskola	Kuldīgas 2. vidusskola	Riebiņu vidusskola	Vircavas vidusskola
Dignājas pamatskola	Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola	Rīgas Angļu ģimnāzija	Zantes pamatskola
Draudzīgā aicinājuma Liepājas 5. vidusskola	Lāču pamatskola	Rojas vidusskola	Zasas vidusskola
Dundagas vidusskola	Liepājas Centra sākumskola	Rožupes pamatskola	Ziemeļvalstu ģimnāzija
Edgara Kauliņa Lielvārdes vidusskola	Liepājas 3. pamatskola	Salacgrīvas vidusskola	
Friča Brīvzemnieka pamatskola	Ludzas 2. vidusskola	Salaspils 1. vidusskola	
Grundzāles pamatskola	Ludzas pilsētas ģimnāzija	Salgales pamatskola	
Jankas Kupalas Rīgas Baltkrievu pamatskola	Madlienā vidusskola	Silenes pamatskola	
	Naujenes pamatskola	Stendes pamatskola	
		Straupes pamatskola	

Satversmes tiesa

VIENLĪDZĪBA UN ATBILDĪBA. SATVERSMES TIESAS DIALOGS AR LATVIJAS SKOLU JAUNATNI.

Satversmes tiesa IV skolēnu zīmējumu un domrakstu konkursu rīkoja par godu Latvijas Republikas Satversmes pieņemšanas 99. gadadienai.

Iespiests tipogrāfijā “Uniprinta”, Rīga
Pārpublicēšanas gadījumā izdevēja rakstiska atļauja obligāta.
Dizains: Agate Lielpētere

© Satversmes tiesa, 2021
978-9934-8948-3-1

ATBALSTA:

domuzīme

JURISTA Vārds
Una lex — una iustitia omnibus

ILUSTRĒTĀ
Junioriem

KRISTĪNE ČAKSTE